

OÜ Metsasaadused
Uue 2
Võhmanõmme küla
Põltsamaa vald
48028 JÕGEVA MAAKOND

Teie 04.03.2010

Meie 10.04.2010.nr PV 10-5/13910-7

Keskkonnamõju hindamise algatamine OÜ Metsasaadused maavara kaevandamise loa taotlusele Arussaare dolokivimaardlas Arussaare dolokivikarjääris

OÜ Metsasaadused (äriregistrikood 10828881, aadress Uue 2 Võhmanõmme küla Põltsamaa vald 48028 Jõgevamaa) esitas Keskkonnaameti Pärnu-Viljandi regioonile maavara kaevandamise loa taotluse (saabunud 12.03.2010 nr PV 10-5/13910) ehitusdolokivi kaevandamiseks Viljandimaal Kõo vallas Arussaare külas paiknevas kohaliku tähtsusega Arussaare dolokivimaardlas (registrikaardi nr 0877) Arussaare dolokivikarjääris. Maavara kaevandamise loa taotlus avalikustati Ametlikes Teadaannetes 17.03.2010. Taotlus on kontrollitud keskkonnaregistri volitatud andmete töötleva poolt 23.03.2010 nr 10.1-3/3088 (Keskkonnaameti reg nr PV 10-5/13910-6).

Tegemist on uue mäeeraldisega, mille pindala on 45,94 ha ja selle teenindusmaa pindala 52,58 ha. Ehitusdolokivi aktiivse tarbevaru ja kaevandatava varu suurus on 4226 tuh m³, mis jääb kogu ulatuses vee alla (varud on kinnitatud keskkonnaministri 23.12.2009 käskkirjaga nr 2662). Maavara kaevandamise keskmiseks taotletavaks aastamääraks on 200 tuh m³, taotletava loa kehtivusaeg on 25 aastat.

Mäeeraldis ja selle teenindusmaa paiknevad Pillu katastriüksusel (katastritunnus 33403:001:0209, sihtotstarve maatulundusmaa), mis kuulub loa taotlejale OÜ Metsasaadused, hõlmates katastriüksusest umbes 80%. Mäeeraldis paikneb hajaasustusalal. Lähipiirkonnas asuvate naaberkinnistute sihtotstarbeks on valdavalt maatulundusmaa. Kavandatava tegevuse mõjupiirkonda jäävad Arussaare, Kõo, Koksvere ja Soomevere küla hoonestusalad. Lähimateks majapidamisteks mäeeraldisele on Pillu (200 m), Kilamsaare (260 m), Suurekivi (450 m), Lubjamäe (550 m), Künnapu, Pae (650 m) jt.

Keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse (edaspidi KeHJS) § 11 kohaselt vaatab otsustaja (loa väljaandja, Keskkonnaameti Pärnu-Viljandi regioon) tegevusloa (maavara kaevandamise luba) taotluse läbi ning teeb otsuse kavandatava tegevuse keskkonnamõju hindamise (edaspidi KMH) algatamise või algatamata jätmise kohta tegevusloa taotluse menetlemise aja jooksul. KeHJS § 3 järgi hinnatakse keskkonnamõju, kui taotletakse tegevusloa või selle muutmist ning tegevusloa taotlemise või muutmise põhjuseks olev kavandatav tegevus toob eeldatavalt kaasa olulise keskkonnamõju; või kavandatakse tegevust, mis võib üksi või koostoides teiste tegevustega eeldatavalt oluliselt mõjutada Natura 2000 võrgustiku ala (antud juhul Pillu loodusala). Keskkonnamõju on oluline, kui see võib eeldatavalt ületada tegevuskoha keskkonnataluvust, põhjustada keskkonnas pöördumatuid muutusi või seada ohtu inimese tervise ja heaolu, kultuuripärandi

või vara. KeHJS § 6 lg 1 p 28 kohaselt on pealmaakaevandamine suuremal kui 25 hektari suurusel alal olulise keskkonnamõjuga tegevuseks. Olulise keskkonnamõjuga tegevuste puhul on KMH läbiviimine kohustuslik.

Tulenevalt eelöeldust; võttes aluseks OÜ Metsasaadused maavara kaevandamise loa taotlusmaterjalid; lähtudes KeHJS § 3, § 6 lg 1 p 28, § 11 lg 2 ja 3 algatab Keskkonnaameti Pärnu-Viljandi regioon keskkonnamõju hindamise OÜ Metsasaadused maavara kaevandamise loa taotlusele Arussaare dolokivimaardlas Arussaare dolokivikarjääris. Vastavalt KeHJS § 11 lg 11 peatub maavara kaevandamise loa taotluse menetlus KMH aruande heakskiitmiseni.

KMH objektiks on dolokivikarjääri avamise ja töötamisega (sh peamised materjali väljaveoted põhimaanteedeni) seotud tegevused.

KMH peamiseks eesmärgiks on välja selgitada, kas lähtuvalt piirkonnas esinevatest loodusväärtustest (Pillu suur-konnakotka püsielupaik, Natura 2000 võrgustiku Pillu loodusala), keskkonnatingimustest (kaitsmata või nõrgalt kaitstud põhjaveega ala) ning sotsiaalsest aspektidest (mõju inimese heaolule, tervisele, varale) on võimalik avada Arussaare dolokivikarjäär; leida kavandatavaks tegevuseks sobivaimad lahendusvariandid; töötada välja leevendavad meetmed ning koostada seireprogramm.

Taotletav mäeeraldis asub 40 m kaugusel I kategooria kaitsealuse liigi suur-konnakotka püsielupaigast. Suur-konnakotkas (*Aquila clanga*) on kõige haruldasem ja vähearvukam Eestis pesitsev kotkaliik ning võetud liigina Vabariigi Valitsuse 20. mai 2004 määrusega nr 195 „I ja II kaitsekategooriana kaitse alla võetavate liikide loetelu“ kõige rangema kaitse alla. Looduskaitseeaduse § 46 lg 1 järgi arvatakse I kaitsekategooriasse liigid, mis on Eestis haruldased, esinevad väga piiratud alal, vähestes elupaikades, isoleeritult või väga hajusate asurkondadena; liigid, mis on hävimisohus, mille arvukus on inimtegevuse mõjul vähenenud, elupaigad ja kasvukohad rikutud kriitilise piirini ja väljasuremine Eesti looduses on ohutegurite toime jätkumisel väga tõenäoline. Mäeeraldisega külgnev Pillu püsielupaik on moodustatud keskkonnaministri 3. juuli 2006 määrusega nr 43 „Must-toonekure ja suur-konnakotka püsielupaikade kaitse alla võtmine ja kaitse-eeskiri¹“ ning selle eesmärgiks on muuhulgas suur-konnakotka soodsa seisundi tagamine. Samas hõlmab Pillu püsielupaik vaid väikese osa kotkapaari territooriumist (püsielupaiga sisse on hõlmatud vaid minimaalne puistu, kus toimub pesitsemine ning milles ei tohi häirimist toimuda) ning selle moodustamise aluseks oli eeldus, et piirkonnas säilib senine maakasutus. Eestis tehtud uuringute järgi asuvad suur-konnakotka toitumisalad keskmiselt 1-1,5 km kaugusel pesast. Kõik olulised muutused (sh tööstusalade rajamine), mis toimuvad liigi toitumisaladel, toob eeldatavalt kaasa olulise mõju alal pesitsevate kotkaste soodsale seisundile. KMH käigus tuleb tellida uuring pädevatelt liigispetsialistidelt, et välja selgitada, kas dolokivikarjääri rajamine vahetult püsielupaiga kõrvale võib põhjustada elupaiga hülgamise ehk olulise negatiivse mõju suur-konnakotkaste soodsale seisundile.

Pillu püsielupaik samades piirides on ühtlasi Euroopa Liidu loodusdirektiivi kriteeriumitele vastav ehk Natura 2000 võrgustiku ala. Vabariigi Valitsuse 5. augusti 2004 korraldusega nr 615-k „Euroopa Komisjonile esitatav Natura 2000 võrgustiku alade nimekiri“ kohaselt on Pillu loodusala moodustatud Nõukogu direktiivi 92/43/EMÜ looduslike elupaikade ning loodusliku taimestiku ja loomastiku kaitse kohta I lisas nimetatud elupaigatüüpide:

liigirikkad madalsood (7230), rohunditerikkad kuusikud (9050) ning soostuvad ja soo-
lehtmetsad (9080) kaitseks. Nimetatud elupaigatüübid on kõik äärmiselt tundlikud piirkonna
hüdroloogia muutuste suhtes, mistõttu kavandatud tegevus võib kahjustada inventeeritud
Natura 2000 elupaikade soodsat seisundit. KMH käigus tuleb eraldi hinnata mõjusid Natura
2000 ala elupaikadele. KeHJS § 29 lg 2 alusel võib tegevusloa anda juhul, kui seda lubab
Natura 2000 võrgustiku ala kaitsekord ning otsustaja on veendunud, et kavandatav tegevus ei
mõju kahjulikult selle Natura 2000 võrgustiku ala terviklikkusele ega mõjuta negatiivselt selle
ala kaitse eesmärke.

Maavara kaevandamisega Arussaare dolokivikarjääris kaasneb eeldatavalt ulatuslik tolmu,
müra ja vibratsiooni teke. Mäetööde käigus alandatakse põhjaveetaset ja muudetakse jäädavalt
maapinnareljeefi. Veetaseme alandamisega tekib depressioonilehter, mille mõjupiirkonda
jäävate majapidamiste kaevude veetase võib alaneda. KMH käigus tuleb välja selgitada
alangulehtri mõjuraadius, mille ulatuses tuleb teostada passistatud ja passistamata kaevude
(salvkaevud ja puurkaevud) uuring (kaevu suudme abs kõrgus, kaevu rakke kõrgus, kaevu
sügavus maapinnast, veepinna abs kõrgus maapinnast jne). Kaevude seisukorra fikseerimine
on aluseks kavandatava tegevuse mõju (nt põhjaveetaseme muutused, lõhkamistööd) reaalse
mõju väljaselgitamiseks ja prognoosimiseks. Arvesse tuleb võtta ka asjaolu, et planeeritav
dolokivikarjäär asub kaitsemata või nõrgalt kaitstud põhjaveega alal, mistõttu alal esineb tõsine
põhjavee reostumise oht.

Lugupidamisega

Kaido Kansi
Juhataja

Koopia: Kõo Vallavalitsus

Toomas Kalda 447 7383
Toomas.Kalda@keskkonnaamet.ee

Kerli Sild 435 5621
Kerli.Sild@keskkonnaamet.ee